

РИЗИКИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Ризики фінансової системи можуть виникати в будь-якій країні на будь-якому етапі її розвитку в результаті як внутрішніх трансформацій фінансової системи, так і зовнішніх шоків, що може призвести до виникнення слабких місць фінансової системи та проблем на мікро- і макрорівні. Системні ризики, виникаючи в одному секторі, можуть викликати ланцюгову реакцію у системі і справляти шоковий вплив на всю фінансову систему. Збереження стійкості фінансової системи, зокрема найбільш вразливих її секторів, можливе лише за умови своєчасного визначення джерел системних ризиків, їх ідентифікації та трансформації. Достовірна інформація про джерела, напрями і трансмісійні механізми поширення ризиків дає можливість визначити найбільш імовірні напрями розвитку кризових тенденцій та визначити пріоритети і заходи щодо забезпечення стійкості фінансової системи.

До ключових внутрішніх ризиків фінансової системи України відносять:

- ризики інфляції, що можуть виникати через різку девальвацію валюти, зростання процентних ставок як складової витрат на виробництво продукції, допущення монетизації дефіциту бюджету тощо;
- валютні ризики, основною причиною виникнення яких є коливання валютних курсів, що можуть значно впливати практично на всі сфери економіки, враховуючи відкритість вітчизняної економіки. Інтенсивні процеси фінансової глобалізації ведуть до поширення іноземних валют у внутрішньому грошовому обігу, припливу іноземних капіталів та нарощування зовнішніх боргів державним, корпоративним і фінансовим секторами економіки;
- грошово-кредитні ризики, що виникають через недосконалість монетарного трансмісійного механізму, суперечності між монетарною і фіскальною політиками, завищену ціну грошей, що ускладнює збалансування грошової пропозиції та попиту;
- інституційні ризики, пов'язані зі структурними особливостями фінансової системи через домінування банківського сектору;
- регулятивні ризики, пов'язані з високими регулятивними витратами порівняно з ефективністю операційної діяльності регуляторів фінансового ринку, низькою спроможністю фінансових посередників до управління мікро- і макроризиками на ринку;
- ризики волатильності фінансових показників, обумовлені недостатньою фінансовою глибиною економіки і слабкістю її ресурсного потенціалу, “дорогими” грошима, низьким фінансовим левериджем банківської системи, що веде до надмірної залежності фінансової системи від зовнішніх ринків капіталу за відсутності планів дій та недосконалості

операційних структур щодо протидії шоківим ситуаціям на фінансовому ринку.

На сьогодні фінансовий сектор України недостатньо ефективно виконує функції акумулювання фінансових ресурсів та їх перерозподілу на пріоритетні потреби економічного розвитку. Це не лише не сприяє економічному зростанню, а й зумовлює накопичення ризиків через посилення зовнішнього боргового навантаження та підвищення залежності від зовнішньої кон'юнктури. Як результат – недостатня стійкість фінансової системи до впливу різноманітних внутрішніх і зовнішніх шоків.

Системний характер зазначених ризиків потребує комплексного підходу до забезпечення стійкості фінансової системи шляхом розвитку її елементів, збільшення спроможності до кредитування банківської системи, стабілізації інфляції, проведення виваженої грошово-кредитної політики та забезпечення передбачуваного валютного курсу.